

Alfa - college

MBO-STUDENTENFONDS

Het Mbo-studentenfonds

Per 1 juli 2020 is het wetsvoorstel *Wet versterken positie mbo-studenten* toegevoegd aan de *Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)*. Onderdeel van dit wetsvoorstel is het *Mbo-studentenfonds*, met als doel het versterken van de positie van alle mbo studenten¹. De aanleiding van het *Mbo-studentenfonds* is het voorkomen dat studenten, vanwege financiële redenen, afzien van het volgen van beroepsonderwijs. Het *Mbo-studentenfonds* treedt per 1 augustus 2021 in werking. Voor het *Mbo-studentenfonds* is 10 miljoen euro vrijgemaakt en deze wordt naar rato verdeeld onder de mbo-instellingen via de Lumpsum methodiek.

Het *Mbo-studentenfonds* is ingevoerd ter (*financiële*) ondersteuning van ingeschreven studenten. Het *Mbo-studentenfonds* bevat onder andere financiële ondersteuning voor meerdere doelgroepen. In uitzonderlijke gevallen heeft het bevoegd gezag ruimte om af te wijken van de bovenstaande doelgroepen. Deze uitzonderingen vallen onder de werking van de hardheidsclausule, waardoor mbo-instellingen maatwerk kunnen leveren, ook in uitzonderingssituaties. Het *Mbo-studentenfonds* is toegankelijk voor BOL -en BBL studenten die vallen onder de bekostigde taak van de instelling. Studenten die vallen onder eventuele private activiteiten van de instelling kunnen geen aanspraak maken op het *Mbo-studentenfonds*.

Het is de verantwoordelijkheid van de student bewijslast aan te leveren om in aanmerking te komen voor (*financiële*) ondersteuning vanuit het fonds. In dit beleidsdocument, bij het onderdeel 'informatieplicht, administratieve vastlegging en verantwoording', is per doelgroep benoemd welke bewijslast aangeleverd dient te worden.

De doelgroepen die wettelijk bepaald recht hebben op het Mbo-studentenfonds:

Doelgroep 1: Alle studenten die lid zijn van een studentenraad, een andere door de instelling aangewezen medezeggenschapstructuur of van het bestuur van een studentenorganisatie van enige omvang met volledige rechtsbevoegdheid.

Doelgroep 2: Studenten die activiteiten verrichten op bestuurlijk of maatschappelijk gebied die naar het oordeel van de instelling mede in het belang zijn van de instelling of van het onderwijs dat de student volgt.

---

¹ Art. 8.1.5, lid R, Wet WEB 2020

De studenten uit doelgroep 1 en 2 hebben recht op een vergoeding:

- Ongeacht leeftijd (*Inschrijving is de enige vereiste*)
- Ongeacht BOL/BBL (*Bekostigd onderwijs en examendeelnemers. Geen derde leerweg of VAVO*)
- Ongeacht recht op basisbeurs en/of studentenreisproduct

Een aanvulling op doelgroep 1 & 2: Als de student zich op een maatschappelijke of bestuurlijke manier inzet, heeft de mbo-instelling de bevoegdheid deze student financiële ondersteuning te bieden vanuit het *Mbo-studentenfonds*. Het is aan de mbo-instelling om te beoordelen of de student maatschappelijk of bestuurlijk actief is. Het gaat in doelgroep 1 en 2 om activiteiten die naast de reguliere onderwijsactiviteiten plaatsvinden. Ook studenten die bestuurlijk actief zijn binnen een politieke organisatie kunnen gebruik maken van het *Mbo-studentenfonds*.

Doelgroep 3: Studenten waarvan de ouders/verzorgers c.q. wettelijk vertegenwoordigers aantoonbaar onvoldoende financiële middelen hebben voor de aanschaf van onderwijsbenodigdheden waarover de student wordt geacht zelf te beschikken. Deze doelgroep is de enige doelgroep die, naast financiële ondersteuning, ook andere ondersteuning kan krijgen. De invulling van 'andere ondersteuning' is te bepalen door de mbo-instelling en op basis van de individuele situatie van de student.

De studenten uit doelgroep 3 hebben recht op een (financiële) vergoeding wanneer zij:

- Jonger zijn dan 18 jaar (*En dus nog geen recht op de basisbeurs*)
- In een BOL-opleiding zitten
- Aantoonbaar (*Middels een inkomensverklaring Stichting Leergeld of via de woongemeente*) onvoldoende middelen hebben voor aanschaf onderwijsbenodigdheden

Een aanvulling op doelgroep 3: Stichting Leergeld is primair verantwoordelijk om mbo-instellingen te helpen bepalen of studenten recht hebben op tegemoetkoming. Stichting Leergeld is niet actief in alle gemeenten. Daar waar geen Stichting Leergeld actief is zal de mbo-school het recht op tegemoetkoming bepalen in overleg met de woongemeente van de student.

Doelgroep 4: Studenten die vanwege de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid studievertraging² hebben opgelopen. Er moet een aantoonbaar verband zijn tussen het hebben van een bijzondere omstandigheid en studievertraging. Het diplomaperspectief wordt niet meegenomen bij de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden. Om in aanmerking te komen, mag de student geen recht meer hebben op de basisbeurs. Financiële vergoedingen vanuit andere overheid -en particuliere instanties (*zoals DUO*) dienen eerst benut te worden voordat aanspraak gemaakt kan worden op vergoeding vanuit het *Mbo-studentenfonds*.

De bijzondere omstandigheden zijn:

- a. ziekte;
- b. zwangerschap en bevalling;
- c. een handicap of chronische ziekte;
- d. bijzondere familieomstandigheden;

---

² Tijdens het opstellen van dit beleid heerste de Covid-19 pandemie. Covid-19 op zichzelf kan niet gezien worden als bijzondere omstandigheid.

- e. een onvoldoende studeerbare opleiding;
- f. overige door de instelling vastgestelde bijzondere omstandigheden.

Studenten uit doelgroep 4 hebben recht op een vergoeding wanneer zij:

- In een BOL-opleiding zitten
- Geen recht (*meer*) hebben op een basisbeurs en/of studentenreisproduct
- Ongeacht leeftijd (*Inschrijving is de enige vereiste*)

Een aanvulling op doelgroep 4: Om aanspraak te krijgen op het fonds, dient de student te kunnen aantonen dat er, vanwege ten minste één van bovenstaande bijzondere omstandigheden, studievertraging is opgelopen (*er moet een causaal verband zijn*). Daarnaast is een inkomenstoets voor doelgroep 4 niet nodig, omdat de financiële ondersteuning voor doelgroep 4 een voortzetting is op de eerdere financiële vergoeding vanuit DUO.

Toelichting van de materiële en financiële ondersteuning

Er wordt landelijk 10 miljoen euro verdeeld onder alle mbo-instellingen. Dit wordt gedaan via de Lumpsum. Dit landelijke bedrag wordt jaarlijks opnieuw herzien. De belegging is volledig aan de instelling zelf. Als er budget over is, is de instelling bevoegd om dit aan andere activiteiten uit te geven. Indien er te weinig budget beschikbaar is dan zal de mbo-instelling gebruik moeten maken van een extra aanvulling vanuit de Lumpsum. Het Ministerie van OCW heeft aangegeven om een jaar na inwerkingtreding de regeling te evalueren, inclusief de toereikendheid van de 10 miljoen euro.

Vanuit de samenwerking met de mbo-scholen doen wij de noordelijke CvB's een collectief voorstel met afspraken over de financiële bijdrage per doelgroep. Dit om onwenselijke, onderlinge concurrentie te voorkomen en ter bevordering van rechtsgelijkheid voor alle noordelijke mbo-studenten. Het overzicht met gezamenlijke afspraken is opgenomen in bijlage 2. Doordat het *Mbo-studentenfonds* meer financiële vergoedingen kent dan de voorganger, de *Tijdelijke regeling voorziening leermiddelen voor deelnemers uit minimagezinnen*, is het lastig in te schatten hoeveel studenten gebruik gaan maken van deze regeling. Het is dan ook de aanbeveling om in de eigen Lumpsum extra gelden te reserveren voor het geval de gelden voor het *Mbo-studentenfonds* zijn uitgeput.

De hoogte van financiële ondersteuning vanuit het *Mbo-studentenfonds* zal niet uitstijgen boven de studiefinanciering vanuit DUO. De mbo-instelling heeft zelf het beste zicht op populatie en de individuele situatie per student. Om die reden bepaalt de mbo-instelling zelf de hoogte van de financiële ondersteuning en wordt het *Mbo-studentenfonds* niet vanuit DUO vrijgegeven. De mbo-instelling is daarnaast bevoegd om de hoogte van financiële ondersteuning per doelgroep te bepalen, zolang deze onderbouwd wordt. Het *Mbo-studentenfonds* is na de aanvraag tot in principe één jaar en binnen één opleiding beschikbaar.

Informatieplicht, administratieve vastlegging en verantwoording

Studenten kunnen een aanvraag voor het fonds doen via de mbo-instelling. We gebruiken gezamenlijke documenten als basis, met nuanceverschillen per mbo-instelling. De mbo-instelling stelt de benodigde documenten beschikbaar voor alle ingeschreven studenten. Met betrekking tot de AVG valt het opvragen -en bewaren van bewijsstukken onder doelmatig gebruik. Complete aanvragen worden vanaf ontvangst bij de instelling uiterlijk binnen vier schoolweken behandeld.

Aanvraagprocedure Mbo-studentenfonds		
Actie	Verantwoordelijke	Opmerkingen
Uitzoeken of student aanspraak kan maken op het fonds	Student	De student neemt de documentatie door om uit te zoeken of hij in aanspraak komt
Bewijsstukken verzamelen	Student	Inkomenstoets laten doen bij Stichting Leergeld, het formulier medische informatie laten tekenen, etc.
Aanvraag doen via mbo-instelling	Student	Bewijsstukken bijvoegen
Toetsing van de aanvraag	Toetsingscommissie	Men draagt zorg voor een goed verloop van de procedure
Schriftelijke toekenning van de aanvraag	Toetsingscommissie / mbo-instelling	De student wordt binnen vier weken op de hoogte gesteld

Bewijsstukken

Bewijsstukken worden aangeleverd door de student. Hieronder wordt een omschrijving gegeven van de bewijsstukken per doelgroep. Alle bewijsstukken worden door de toetsingscommissie geregistreerd op een verzamellijst.

Bewijsstukken doelgroep 1:

- Voor deelname aan studentenraad of een medezeggenschapstructuur blijven de huidige regelingen en vergoedingen van kracht.
- Voor bestuurslidmaatschap van een studentenorganisatie zijn de regels van toepassing zoals hieronder weergegeven voor doelgroep 2.

Bewijsstukken doelgroep 2:

In dit geval zijn dit bewijsstukken die aantonen dat de student maatschappelijk of bestuurlijk actief is die naar het oordeel van de instelling mede in belang zijn van de instelling of van het onderwijs dat de student volgt.

De student ontvangt een vergoeding voor de periode dat de student bestuurlijk actief is.

Om de hoogte van de vergoeding te bepalen zullen de volgende bewijsstukken worden opgevraagd:

- Indien van toepassing, een (*vrijwilligers*)vergoeding vanuit de bestuurlijke of maatschappelijke organisatie. De reeds ontvangen vergoeding kan dan worden aangevuld vanuit het *Mbo-studentenfonds* conform minimum (*jeugd*)loon. Het minimum (*jeugd*)loon dient als richtlijn. Het is aan de instelling om eigen invulling aan te geven aan de hoogte van de vergoeding voor doelgroep 2.
- Het aantal uren besteedt aan deze (*bestuurlijke*) activiteiten op jaarbasis.
(zie procesbeschrijving in bijlage 2 – pag 14)

Bewijsstukken doelgroep 3:

In het geval van doelgroep 3 zijn dit bewijsstukken van het hebben van aantoonbaar onvoldoende middelen voor de aanschaf van onderwijsbenodigdheden, middels een inkomensverklaring van Stichting Leergeld of vanuit de woongemeente van de student.

Bewijsstukken doelgroep 4:

In de bewijsstukken of in het formulier medische informatie dient worden opgenomen dat de student niet in staat is onderwijs te volgen of minder belastbaar is. De daadwerkelijke oorzaak hoeft niet gespecificeerd te worden. *(voor alle onderstaande punten geldt: het moeten bewijsstukken zijn van het causale verband tussen bijzondere omstandigheden en studievertraging).*

De student dient bewijslast te overleggen van de ontvangen DUO-financiering om aan te tonen dat deze volledig benut zijn, voordat er aanspraak gedaan kan worden op het *Mbo-studentenfonds*. De student moet daarnaast kunnen aantonen dat er onderzoek gedaan is naar financiële ondersteuning vanuit overheid -en particuliere instanties (gemeenten, maatschappelijk/sociale instanties), voordat er aanspraak gedaan kan worden op het *Mbo-studentenfonds*.

Bewijsstukken zijn:

- Bewijsstukken van langdurige en/of chronische ziekte middels het formulier medische informatie van de behandelend arts, psycholoog of medisch specialist;
- Zwangerschapsverklaring van verloskundige of arts. Indien de student langer dan de reguliere periode van 16 weken niet kon deelnemen aan het onderwijs dient de student een aanvullende medische verklaring aan te leveren waaruit blijkt dat de student ziek is geweest door de zwangerschap;
- Bewijs/verklaring van bijzondere familieomstandigheden. Bijvoorbeeld mantelzorgen, middels een verklaring van de behandelend arts, psycholoog of medisch specialist. De toetsingscommissie beoordeelt de bijzondere familieomstandigheden naar redelijkheid en billijkheid;
- DUO bewijsstukken: Eén jaar extra verlenging van de basisbeurs op basis van (para)medische gronden, bij normaal verlopen zwangerschap geldt dat niet;
- Overige bewijsstukken ten behoeve van doelgroep 4, categorie f.

Toekenning

De aanvraag voor het *Mbo-studentenfonds* verloopt via een digitaal aanvraagformulier, te vinden op de website van de mbo-instelling. De toetsing kan centraal en/of decentraal georganiseerd worden. Het is aan de mbo-instelling om invulling te geven aan de exacte personen in de toetsingscommissie. De toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag. De toekenning geldt voor één schooljaar en moet, indien van toepassing, jaarlijks worden aangevraagd. De toetsingscommissie neemt een besluit over de aanvraag. Mocht de student bezwaar hebben tegen het besluit dan maakt de student gebruik van de bezwaar/klachtencommissie van de instelling. Indien blijkt dat de student onjuiste gegevens heeft verstrekt, vervalt de financiële ondersteuning en wordt de financiële vergoeding teruggevraagd.

Om ervoor te zorgen dat alle facetten van de toetsing worden meegenomen, is het raadzaam om het team uit minimaal drie en maximaal vier personen te laten bestaan, met de volgende functies:

1. Een coördinator van het Mbo-studentenfonds
2. Een medewerker met een financiële en/of juridische functie
3. Een medewerker met een sociaal/maatschappelijke functie

Dossiervorming

De mbo-instelling stelt de student schriftelijk *(of per e-mail)* op de hoogte van de ondersteuning. Bij financiële ondersteuning wordt het bedrag van de aanvullende voorziening afzonderlijk vermeld in de brief of e-mail. Daarnaast legt de instelling de verstrekte ondersteuning en bewijslast vast in de

eigen administratie. Dit wordt gedaan onder vermelding van het persoonsgebonden nummer van de student.

Ook is het mogelijk om een eigen schoolarts in te schakelen. Er kunnen naar inzicht van de instelling eigen aangewezen bewijsstukken worden gehanteerd waaronder het formulier medische informatie. De aangeleverde bewijsstukken worden tijdelijk op een afgeschermd, digitale locatie opgeslagen op de server van de mbo-instelling, waarbij alleen toegang verleend wordt aan de toetsingscommissie. De aard van de bewijsstukken wordt op het aanvraagformulier vermeld, evenals de beslissing van de toetsingscommissie. Dit aanvraagformulier wordt opgeslagen voor dossiervorming. Het aanvraagformulier met de verzamellijst van de bewijsstukken worden tot 2 jaar na uitschrijving bewaard (*t.b.v. de accountantscontrole*). Zodra de beslissing is genomen, worden de onderliggende bewijsstukken direct verwijderd.

In de eigen administratie moet tevens worden opgenomen welke studenten ondersteuning hebben gekregen uit het *Mbo-studentenfonds*. Het verschil tussen een gewone uitkering, die binnen de inkomstenbelastingvrijstelling valt, en een eventuele aanvullende uitkering, die buiten de inkomstenbelastingvrijstelling valt, wordt opgenomen.

Verantwoording

De mbo-instelling is wettelijk verplicht om beleid vast te stellen rondom het *Mbo-studentenfonds*. In dit beleid dient onder andere te worden opgenomen:

- Hoe de student een aanvraag kan doen;
- De duurbepaling;
- De verantwoording;
- De hoogte van financiële ondersteuning.

Dit beleid wordt zo toegankelijk mogelijk gemaakt voor alle ingeschreven studenten.

De studentenraad heeft instemmingsrecht op het beleid van het *Mbo-studentenfonds*. In het jaarverslag van de instelling wordt een overzicht opgenomen van welke doelgroepen de mbo-instelling aanvragen heeft binnengekregen en van welke doelgroepen aanvragen zijn toegewezen. Deze informatie dient als externe verantwoording.

De verantwoording van het *Mbo-studentenfonds* loopt mee in reguliere processen van de jaarverslaglegging, omdat het *Mbo-studentenfonds* wordt uitgegeven via de Lumpsum.

Verantwoording over het jaar 2021 moet worden ingediend vóór 1 juli 2022.

Gedurende het schooljaar zullen de uitgaven gemonitord worden door de afdeling Financiën.

In bijlage 1 is meer informatie te vinden over de financiële middelen voor het *Mbo-studentenfonds*. De samenwerkingspartners van Noord-Nederland evalueren de uitvoering en implementatie na één jaar op inhoud en financiële toereikendheid. Tijdens de uitvoering blijven zij in nauw contact om tussentijdse situaties te evalueren. Het Ministerie van OCW evalueert de regeling van het *Mbo-studentenfonds* na één jaar. Deze evaluatie kan mede leiden tot inhoudelijke wijzigingen of wijziging in hoogte van de subsidiegelden voor het jaar daarop.